

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© WTS Consulting LLC, <http://kmp.ua/ua/>, <http://wts.ua/ua/>. [Переклад опублікований за посиланням <http://kmp.ua/ua/documents/judgment-of-the-echr-in-the-case-of-polimerkonteyner-tov-v-ukraine/>]. Дозвіл на перевидання цього перекладу наданий виключно з метою включення його в базу даних HUDOC.

© WTS Consulting LLC, <http://kmp.ua/en/>, <http://wts.ua/en/>. [Translation already published by link <http://kmp.ua/ua/documents/judgment-of-the-echr-in-the-case-of-polimerkonteyner-tov-v-ukraine/>]. Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «ТОВ «ПОЛІМЕРКОНТЕЙНЕР» ПРОТИ УКРАЇНИ»
(Заява № [23620/05](#))

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ
24 листопада 2016 року

ОСТАТОЧНЕ
24/02/2017

Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі ТОВ «Полімерконтейнер» проти України,
Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи
палатою, до складу якої увійшли:

Анжеліка Нусбергер, Голова,
Ханлар Хаджиєв,
Ганна Юдківська,
Андре Потоцкій,
Фаріс Вежабовіс,
Йонко Грозев,
Карло Ранзоні, судді,

та Мілан Блашко, Секретар секції,

Після обговорення за зачиненими дверима 3 листопада 2016 року,
Виносить таке рішення, яке було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа була розпочата за заявою (№ [23620/05](#)) проти України, яку 22 червня 2005 року подав до Суду на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі – «Конвенція») ТОВ «ХАРКІВСЬКИЙ ЗАВОД «ПОЛІМЕРКОНТЕЙНЕР» (далі – «Компанія-заявник»).

2. Компанію-заявника представляв пан С. Ю. Сиротенко, адвокат, практикуючий в м. Харкові. Уряд України (далі – «Уряд») представляв Уповноважений п. І. Ліщина.

3. Компанія-заявник скаржилася, зокрема, на триваючу практику митного органу визначати неправильний код товарів, імпортованих Компанією-заявником, який тягне за собою більш високе мито та суперечить позиції численних остаточних судових рішень, винесених на користь компанії-заявника.

4. 25 січня 2010 року скаргу компанії-заявника відповідно до ч. 1 ст. 6 Конвенції щодо невиконання судових рішень національних судів було доведено до відома Уряду відповідно до Правила п. (b) ч. 2 ст. 54 Регламенту Суду. На цій стадії розгляду Уряду не було запропоновано надати свої зауваження у даній справі, оскільки це стосувалося питання, яке розглядалося в пілотному рішенні від 15 жовтня 2009 року у справі «Юрій Миколайович Іванов проти України» (№ [40450/04](#)).

5. 15 березня 2016 року Суд запропонував Уряду надати зауваження щодо прийнятності та суті скарги компанії-заявника відповідно до статті 1 Протоколу № 1 щодо безперервного нехтування митним органом судових рішень, винесених на користь компанії-заявника, стосовно визначення неправильного коду на його імпортовані товари. Інша частина скарги (не пов'язана з повідомленими скаргами) була визнана непринятною відповідно до правила ч. 3 ст. 54 Регламенту Суду.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

6. Компанія-заявник є товариством з обмеженою відповідальністю, яке зареєстроване в Україні та виробляє контейнери та інші предмети упаковки.

7. У 1999 році вона почала на регулярній основі імпортувати в Україну тканину того ж типу, необхідну для її виробничої діяльності. Щоразу, коли Державна митна служба визначала код класифікації імпортованих товарів, компанія-заявник повинна була сплатити, на основі такого коду, мито в розмірі 5%. Компанія-заявник оскаржувала кожне таке рішення в національних судах і вимагала повернення надмірно сплачених коштів. Вона стверджувала, що, якби класифікація була правильною, то довелося б платити мито у розмірі лише 1%. Спірні товари залишались конфіскованими аж до завершення судового розгляду справи.

8. Щоразу суди виносили рішення на користь компанії-заявника. Зокрема, в матеріалах справи міститься вісім остаточних судових рішень про скасування чотирнадцяти відповідних рішень митниці, прийнятих в різні дати в період між 2001 і 2006 роками та про зобов'язання повернути до компанії-заявника надмірно сплачений податок.

9. Національні суди неодноразово заявляли, що дане питання вже розглядалось багаторазово і що продовження практики митного органу помилкового призначення «більш дорогого» коду на імпортовані товари компанії-заявника «підриває» правила про остаточність судового рішення та авторитету судової влади.

ЗАКОН

I. ЗАЯВЛЕНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 1 ПРОТОКОЛУ № 1 КОНВЕНЦІЇ

10. Компанія-заявник скаржилася, що мало місце втручання в мирне володіння її майном відповідно до Статті 1 Протоколу №1 Конвенції, відповідно до якої:

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом та загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів».

A. Прийнятність

11. Суд не погоджується з посиланням Уряду на те, що дана скарга є явно необґрунтованою у розумінні ч. 3 (а) ст. 35 Конвенції. Він також зазначає, що дана скарга не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому вона повинна бути визнана прийнятною.

В. Обставини справи/Суть

12. Компанія-заявник стверджувала, що вона регулярно була змушена платити помилкову суму мита через практику митної служби визначати неправильний код класифікації товарів всупереч численним остаточним судовим рішенням з цього питання.

13. Компанія-заявник визнала, що кожне окреме внутрішнє судове рішення на її користь було виконаним щодо сплати присуджених судом сум. Разом з тим, митниця продовжувала ігнорувати фактичні результати цих рішень у своїй подальшій практиці за ідентичних обставин. Таким чином, суди повинні були виносити рішення багато разів з одних і тих же обставин, які раніше вже були визнані судами. При цьому компанія-заявник не могла фактично використати товари, які були конфіскованими в очікуванні результату судового розгляду. Аналогічно, компанія-заявник не могла б користуватися своїми коштами, які слід було б сплатити для оплати надмірно нарахованого мита, до моменту його повернення через суд.

14. Уряд наголошував, що визначення коду класифікації для імпортованого товару для встановлення мита входило до виключної компетенції митних органів. Щодо судових рішень, на які посилається компанія-заявник, кожне з них стосувалося конкретного випадку і не мало обов'язкової сили щодо будь-яких майбутніх спорів між компанією-заявником і митними органами щодо правильної класифікації товарів.

15. Крім того, Уряд звертає увагу Суду на той факт, що вимоги, заявлені компанією-заявником на національному рівні, були належним чином розглянуті судами і, що їх рішення були виконані.

16. Суд зазначає, що першою і найважливішою вимогою статті 1 Протоколу № 1 є те, що будь-яке втручання з боку органів державної влади в мирне володіння майном має бути законним (див. «Іатрідіс проти Греції [GC]», № [31107/96](#), § 58, ЄСПЛ 1999-II). Вимога законності, за змістом Конвенції, вимагає дотримання відповідних положень внутрішнього законодавства і відповідності верховенству права, яке включає в себе свободу від свавілля (див. «Хентріх проти Франції», 22 вересня 1994 § 42, Серія А № 296-A, та «Кушоглу проти Болгарії», № [48191/99](#), §§ 49-62, 10 травня 2007 р.).

17. Більше того, при будь-якому випадку втручання, в тому числі такого, яке спрямоване на сплату податків, слід дотримуватись «справедливого балансу» між вимогами загальних інтересів суспільства та вимогами захисту основних прав особи. В цілому прагнення досягнути такого балансу відображене в структурі статті 1 Протоколу № 1. Необхідний баланс не може вважатись дотриманим,

якщо відповідній особі доводиться нести індивідуальний та надмірний тягар (див. серед інших органів влади, «Спорронг і Льоннрот» проти Швеції, 23 вересня 1982 р., §§ 69 і 73, серія А, №. 52).

18. Повертаючись до цієї справи, Суд зазначає, що, як встановлено національними судами, в період між 2001 і 2006 роками митні органи продовжували визначати неправильний код класифікації одного і того ж товару, який імпортувався компанією-заявником, що призвело до значного збільшення мита до сплати такою компанією-заявником. Це змусило компанію-заявника постійно звертатися до суду з ідентичними позовами. Хоч у кожному окремому випадку суд виносив рішення на користь компанії-заявника та скасовував спірні рішення, це не завадило митним органам продовжувати визначати один і той же, неправильний код на той же товар, імпортований компанією-заявником. Іншими словами, діяльність суду була позбавлена будь-якого попереджувального ефекту і обмежувалася лише відновленням прав *post factum*.

19. Суд вважає обґрунтованими доводи з рішень національних судів, про те, що така практика підривала вимоги щодо остаточності їх рішень та авторитет судової влади, в цілому (див. вище пункт 9). Немає підстав ставити під сумнів цей висновок. Суд розцінює його, як показник того, що, по-перше, митні органи діяли довільним чином, і, по-друге, не було ніяких механізмів, щоб припинити таку практику.

20. Суд зазначає, що він розглядав дещо схожу ситуацію у справі «Інтерсплав проти України», в рамках якої компанія-заявник мала ініціювати судові справи щодо численних випадків відмови влади підтвердити суми бюджетного відшкодування з ПДВ, які підлягали виплаті компанії-заявнику (№. [803/02](#), §§ 38-40, 9 січня 2007 р.). Суд дійшов висновку, що результатом систематичних порушень з боку державних органів, став непосильний тягар, покладений на компанію-заявника (§ 39).

21. Така ж позиція стосується і цієї справи. Як і в наведеній справі, компанія-заявник повинна була пройти етапи судового розгляду, щоб повернути надмірно сплачене мито. Більше того, в ході цих процедур вона не могла використовувати належні їй імпортовані товари, які були конфіскованими до винесення рішення у справі.

22. Таким чином, в даній справі мало місце втручання в мирне володіння майном компанії-заявника, яке, як це було підтверджено національними судами в ряді судових справ, було незаконним.

23. Відповідно, мало місце порушення статті 1 Протоколу № 1.

II. ЗАЯВЛЕНЕ ПОРУШЕННЯ ЧАСТИНИ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

24. Заявник також скаржився, відповідно до частини 1 статті 6 Конвенції, що остаточні внутрішні судові рішення на його користь не були належним чином виконані, оскільки їх висновки так і залишились без уваги.

25. Суд повторює свою практику, відповідно до якої податкові спори виходять за межі цивільних прав та обов'язків, незважаючи на майновий вплив, який вони створюють для платника податків (див. «Ферразіні проти Італії» [GC], №. [44759 / 98](#), § 29 31, 12 липня 2001 р.). Оскільки мито чи митні платежі на імпортовані товари розглядаються такими, що підпадають під сферу оподаткування, а також оскільки податкові питання все ж є прерогативою публічної влади, з публічним характером відносин між платником податків і переважним суспільством, Суд вважає, що податкові спори, включаючи спори щодо визначення імпортного мита чи митних платежів такими, які не підпадають під сферу цивільних прав та обов'язків, незважаючи на майновий вплив, який вони мають на платника податків (див. «Емек Шугар НВ проти Нідерландів» (dec.), № [62023/00](#), 13 січня 2005 р., «Кетко і Мроз проти України» (dec.), № [31223/03](#), 3 квітня 2006, останнє посилання, «Калаварос проти Греції» (dec.), № [27602 / 14](#), § 42-46, 17 листопада 2015).

26. Звідси випливає, що ця частина заяви повинна бути відхилена як несумісна *ratione materiae* до положень Конвенції, відповідно до частин 3 і 4 статті 35.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

27. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.».

А. Шкода

28. Компанія-заявник вимагала грошову компенсацію за шкоду немайнового характеру в розмірі 3000 Євро (EUR).

29. Уряд заперечував з посиланням на те, що така вимога є надмірною та необґрунтованою.

30. Суд повторює свою позицію про те, що він може присудити грошову компенсацію за немайнову шкоду комерційній компанії. Немайнова шкода, завдана таким компаніям, може включати в себе аспекти, які в більшій чи меншій мірі «об'єктивні» або «суб'єктивні». Аспекти, які можуть бути прийняті до уваги, включають репутацію компанії, невизначеність в плануванні, перебої в управлінні компанією (для якого не існує точного методу розрахунку наслідків) і, нарешті, хоча і в меншій мірі, неприємності та незручності для членів менеджменту (див. «Комінгерсоль СА проти Португалії» [GC], №. [35382/97](#), § 35, ЕСПЛ 2000 IV і «Центро Европа 7 С.р.л.» і «Ді Стефано проти Італії» [GC], №. [38433 / 09](#), § 221, ЕСПЛ 2012).

РІШЕННЯ «ТОВ ПОЛІМЕРКОНТЕЙНЕР ПРОТИ УКРАЇНИ»

31. Беручи до уваги обставини справи і характер виявлених порушень, Суд вважає за доцільне присудити компанії-заявнику компенсацію за завдання моральної шкоди у розмірі 3000 Євро.

Б. Судові та інші витрати

32. Компанія-заявник також вимагала 150 Євро в якості компенсації судових та інших витрат, понесених в Суді. В обґрунтування, вона представила копії поштових квитанцій для деяких зі своїх листів до Суду.

33. Уряд стверджував, що компанія-заявник не змогла належним чином обґрунтувати всю необхідну суму за цією статтею. При цьому Уряд залишив це питання на розсуд Суду.

34. Відповідно до прецедентної практики Суду, заявник має право на відшкодування судових та інших витрат лише в тій мірі, якою вони фактично були понесеними, були необхідними та є обґрунтованими в розмірі. В даному випадку, беручи до уваги документи, які знаходяться в його розпорядженні і вищеназвані критерії, Суд задовольняє позов компанії-заявника в повному обсязі.

В. Пеня

35. Суд вважає, що пеня повинна визначатись, виходячи з розміру граничної позикової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

З ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує скаргу прийнятною відповідно до статті 1 Протоколу № 1, а скаргу відповідно до частини 1 Статті 6 Конвенції - непринятною;

2. Постановляє, що мало місце порушення статті 1 Протоколу № 1 Конвенції;

3. Постановляє,

а) що Держава-відповідач має сплатити компанії-заявнику, протягом трьох місяців з дати, коли це рішення стане остаточним, відповідно до частини 2 статті 44 Конвенції, наступні суми, конвертовані в валюту Держави-відповідача за курсом, що діє на дату виплати:

(i) 3000 Євро (три тисячі Євро), плюс будь-який податок, який може бути нарахований, щодо компенсації немайнової шкоди;

(ii) 150 Євро (сто п'ятдесят Євро), плюс будь-який податок, який може бути стягнутий як витрати з компанії-заявника;

(б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток у розмірі граничної облікової ставки Європейського центрального банку протягом періоду несплати та додатково три відсоткові пункти.

РІШЕННЯ «ТОВ ПОЛІМЕРКОНТЕЙНЕР ПРОТИ УКРАЇНИ»

Вчинено англійською мовою, і повідомлено в письмовому вигляді 24 листопада 2016 року, відповідно до правила 77 §§ 2 та 3 Регламенту Суду.

Голова
Секретар

Анжеліка Нусбергер
Мілан Блашко